

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

סו.

עין משפט גד מצוה

קצח א מיי פ"ה מהל' ע"ז הל' א סמג לאון ט: קצח ב מיי שם הל' ג ופי"א מהלכות סנהדרין הל' ה: ר ג מיי פ"ה מהל' ע"ז הלכה ב: ר א ד מיי שם הל' ג: ר ב ה מיי שם הל' ב: ר ג ו מיי שם הל' א ב: ר ד ז מיי שם פ"ד הלכה א סמג לאון ט: ר ה ח ט מיי שם פ"א הלכה טו סמג לאון ט: נא:

א) נסבד המשנה הגי' והן: ט לעיל סא... א לקמן פד. ודף פט; ד) מכאן עד מצולה הושמעו ע"י הגמורה וטקף ע"פ וינייליה ר"פ ופי"א; ט) לעיל מג... א) שנת קד... א) [לעיל גג... ח) [לעיל טז... ט) [לקמן פט... י) מכאן עד "קרי לה הכי" הושמעו ע"י הגמורה וטקף ע"פ וינייליה ר"פ ופי"א.

תורה אור השלם

1. מבשפה לא תחיה: שמות כב יז
2. רק מערי העמים האלה אשר י' אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה: דברים כ טו
3. לא תגע בדרך ב'סקול יסקל או ירה ירה אם במקום אם איש לא יחיה במשך היבל המה יעלה שמות יט יג

מוסף רש"י

האומר אעבוד. משעה שהסמיכו ומתלה חייב מיתה, דנפקא לן לקמן מלא תאכה ולא תשמע, הא אכה ושמע חייב מיד (ועד' סו, ט). אך ואעבוד. שמוסר הליכה אע"ג דאיכא למימר אדחיה דר ציה (סו). נלך ונעבוד. אע"פ שכל עמנו עם אחרים, דאיכא למימר הני אחרים לא אולי ואיכו נמי לא לילי (סו). נביא שהדיח. שמתנבא בשם הקב"ה לנעוד עבודת כוכבים (לקמן סו, ט).

סימנא בעלמא. ובתחילת שום דבר הכתוב מדבר דתחלת חלול מיהא הוה: **מתנאי** המסים זה הדיוט. מסית דחשבינן ליה^א צנסקלין זה הדיוט שהסית אבל נביא שהסית אינו צנסקילה אלל צחנק דמפרש בגמרא: **המסים אס** ההדיוט. הוא דצנסקילה אלל מסית את הרצים כגון עיר הנדחת צחנק דמפרש בגמרא והא ליכא למידק אלל מסית את הנביא צחנק דין מסית את הדיוט אלל מנינו חלוק בין מסית את הנביא למסית את או חולם החלוס ההוא יומת ומיתה האמורה בתורה סתם^ב אינה אלל חנק: **אמר לשנים.** יחד הן עלמן נעשו עדים ואין לריכין להתרות צו כשאר חייבי מיתות אלל מציאין אותו לבית דין דכתיב (ס) לא תחמול ולא תכסה עליו: **אמר לאחד הוא אומר יש לי חברים רוצים בך.** הניסת כריך להשיצו יש לי חברים רוצים בך צל ואמור לי צפניהם: **ואס היה המסית ערום ואינו יכול לדבר צפניהם.** כלומר אומר איני יכול לפרסם לדבר מפני יראת צ"ד: **מכמינין לו.** דמתרגמינן וארכז לו וכמן ליה (דברים יט). מעמידין ליה מארביין אחורי הגדר לשמוע דבריו: **צחוד.** כלומר אין אש עכשיו עמנו ויכול אתה לומר מה שאמרת לי: **האומר אעבוד וכו'.** צאחת מכל הלשונות הללו הוי מסית וחייב: **גב' הא נביא.** אס מסית זה נביא שהיה מתנבא בשם הקב"ה לעבוד עבודת כוכבים: **טעמא.** דמסית את הדיוט כלומר את היחיד הא אס מסית את הרצים כגון אנשי עיר הנדחת לאו צנסקילה הוא אלל צחנק דהא ליכא למידק דהא דקמני והמסית את הדיוט לנעוטי מסית את הנביא קאמר דלא אשכחן תנא דמפליג בין מסית את הנביא למסית את הדיוט אלל בין נביא המסית להדיוט המסית אשכחן חלוק דמפרש ואזיל: **טעמא דר"ש ורבנן מפרש צאלו הן הנחמקין:** **מדיחי עיר הנדחת שנו.** צמשתנו זאת ואשמעינן סיפא דמדיח דרישא צמדיח עיר הנדחת קאמר וה"ק המדיח דתנן לעיל (דף גג.) צהדי נסקלין זה האומר לרצים נלך ונעבוד עבודת כוכבים: **רבינא אמר גרס.** ולא גרסי אמר רבינא דליהו ורב פפא לא פליגי אלל מר מתרין חדא ומר מתרין חדא ולא פליגי דהא צתרי מיילי אוקימנא לרישא כר"ש ואתו הנך אמוראי לתרואה כרבנן. והכי פירושה רבינא תרואה לחדא ואמר רישא נמי רבנן והמסית את הדיוט לאו למעוטי מסית את הרצים אתה אלל תרוייהו תנא לכו תנא רישא מסית את היחיד והדר תנא סיפא המדיח זה האומר לרצים נלך ונעבוד עבודת כוכבים: **ולא זו אף זו קסני.** כלומר אי קשיא לך ליתני מסית את הרצים ולא ליתני

סימנא בעלמא: מתנאי המסית זה הדיוט והמסית את ההדיוט אמר יש יראה במקום פלוני כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מרעיה ככל חייבי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהם חוץ מזו אמר לשנים^ב: הן עדיו ומביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו אמר לאחד הוא אומר יש לי חברים רוצים בך אם היה ערום ואינו יכול לדבר בפניהם ימכמינין לו עדים אחורי הגדר והוא אומר לו אמור מה שאמרת ביחוד והלה אומר לו

והוא אומר לו היאך נניח את אלהינו שבשמים ונלך ונעבוד עצים ואבנים אם חוזר בו הרי זה מוטב ואם אמר כך היא חובתנו כך יפה לנו העומדין מאחורי הגדר מביאין אותו לבית דין וסוקלין אותו^ג האומר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד אזכה אלך ואזכה נלך ונובה אקטיר אלך ואקטיר נלך ונקטיר אנסך אלך ואנסך נלך וננסך אשתחווה אלך ואשתחווה נלך ונשתחווה: **גב' המסית זה הדיוט טעמא דהדיוט הא נביא צחנק והמסית את ההדיוט טעמא דייחיד הא רבים צחנק מתנאי מני ר"ש היא דתניא^א ונביא שהדיח בסקילה ר' שמעון אומר צחנק ימדיחי עיר הנדחת בסקילה ר"ש אומר צחנק אימא סיפא המדיח זה האומר נלך ונעבוד עבודת כוכבים ואמר רב יהודה אמר רב מדיחי עיר הנדחת שנו אחאן לרבנן רישא ר"ש וסיפא רבנן רבינא אמר כולה רבנן היא ולא זו אף זו קתני רב פפא אמר כי קתני מסית זה הדיוט להכמנה דתניא ושאר כל חייבי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהן חוץ מזו כיצד עושין לו מדליקין לו את הנר בבית הפנימי ומושיבין לו עדים בבית החיצון כדי שיהיו הן רואין אותו ושומעין את קולו והוא אינו רואה אותן והלה אומר לו אמור מה שאמרת לי ביחוד והוא אומר לו והלה אומר לו היאך נניח את אלהינו שבשמים ונעבוד עבודת כוכבים אם חוזר בו מוטב ואם אמר כך היא חובתנו וכך יפה לנו העדים ששומעין מבחוץ מביאין אותו לבית דין וסוקלין אותו: **וכן עשו לבן סטרא בלוד ותלאוהו בערב הפסח^ב.** **ובן סטרא בן פנדירא** הוא אמר רב חסדא בעל סטרא בעל פנדירא בעל פפוס בן יהודה הוא אלא אימא אמו סטרא אמו מרים מגדלא נשיא הוא כדאמרי בפומבדיתא סתת דא מבעלה: **מתנאי** המדיח זה האומר נלך ונעבוד עבודת כוכבים המכשף העושה מעשה חייב ולא האוחז את העינים ר"ע אומר משום ר' יהושע שנים לוקמין קשוואין אחד לוקמ פטור ואחד לוקמ חייב העושה מעשה חייב האוחז את העינים פטור: **גב' אמר רב יהודה אמר רב מדיחי עיר הנדחת שנו כאן:** המכשף זה העושה מעשה וכו': תנו רבנן מכשפה אחד האיש ואחד האישה א"כ מה ת"ל מכשפה מפני שרוב נשים מצויות בכשפים מיתתן במה רבי יוסי הגלילי אומר נאמר כאן מכשפה לא תחיה ונאמר להלן^ב לא תחיה כל נשמה מה להלן בסייף אף כאן בסייף ר' עקיבא אומר נאמר כאן מכשפה לא תחיה ונאמר להלן^ב אם בהמה אם איש לא יחיה מה להלן^ב בסקילה אף כאן בסקילה אמר לו ר' יוסי אני דנתי לא תחיה מלא תחיה ואתה דנת לא תחיה מלא יחיה אמר לו רבי עקיבא אני דנתי ישראל מישראל שריבה בהן הכתוב מיתות הרבה ואתה דנת ישראל מעובדי כוכבים שלא ריבה בהן הכתוב אלא מיתה**

מסית את היחיד דהא פשיטא דכולהו מודו צה דצנסקילה אורחא לתנא למתני הכי תנא מילתא צרישא דפשיטא ליה והדר תנא רבותא ולא זו דמסית יחיד צבלד צנסקילה אלל אף זו דמסית רצים צנסקילה ודלא כר' שמעון. ורב פפא אתא אף לתרוני לדקתני המסית זה הדיוט לאו למעוטי נביא המסית קמני אלל כל המסיתים קרי הדיוטות משום הכמנה כלומר מסית הדיוט ושזטה הוא ומדת הקלין נוהג צו שמקלין צחיו שכל חייבי מיתות לריכין התרואה וזה נהרג צהכמנה: **צנים הפנימי.** צחדרי חדרים לפי שהוא ירא לדבר צגלוי: **הן רואין אופו.** לאור הנר שעמו דאי לא מני חזו ליה לא מני מסהדי עליה לחיוביה קטלא ואע"ג דשמעי קליה דמני למימר לא הווי אלא: **ושומעין קולו.** שהוא אומר דברי הסתה: **צן סטרא.** צעל אמו סטרא שמו: **סטס דא.** על שם שזינתה קרי לה הכי: **מתנאי המדיח זה האומר וכו'.** צגמרא מוקיס לה צמדיח עיר הנדחת: **העושה מעשה.** ממש צנסקילה: **ולא האוחז אס העינים.** מראה לצריות כאליו הוא עושה ואינו עושה כלום: **שנים מלקטין קשוואין.** צמכשפות לפנינו אחד מהן לוקט וחייב וצצרו לוקט ופטור: **העושה מעשה.** שהיתה כאן שדה קשוואין ולקטה ממש צכשפים חייב: **האוחז אס העינים.** מראה לנו כאליו התקצצו כולם צמקוס אחד והקשוואין לא זזין ממקומן פטור: **גב' מכשפה אחד האיש ואחד האישה.** דהא גבי אוב וידעוני דמכשפים הם לא חלק בין איש לאשה דכתיב (ויקרא ב) איש או אשה: **לא סהיה כל נשמה.** צצבע אומות כתיב: **מה להלן בסייף.** לפי חרב צמדבר כל: **מה להלן בסייף:** צנסקילה. דכתיב (שמות יט) כי סקול יסקל או ירה ירה: **שריבה בהן הכסופ מיתוס הרצה.** ומנינו צסיני שנצחרה צהן סקילה: **מיתה**

